

Podsumowanie badania TransSOL 3: Fakty i analiza solidarności w Europie

Indywidualne formy solidarności w czasach kryzysu (WP3)

Wstęp

Stwierdzenia, jakoby solidarność międzynarodowa nie istniała w ogóle lub — w najlepszym wypadku — była bardzo zagrożona, rozprzestrzeniły się od momentu rozpoczęcia się kryzysu ekonomicznego w 2008 r., któremu towarzyszył wzrost aktywności partii ksenofobicznych i populistycznych oraz liczby protestów. Nasze badanie obejmujące 16 000 Europejczyków z 8 państw miało na celu analizę zasadności tych stwierdzeń i sprawdzenie, czy solidarność europejska nie jest w odwrocie, jak silnie jest ona zakorzeniona na poziomie indywidualnym oraz jakie czynniki wydają się ją wzmacniać lub osłabiać w czasach kryzysu. Ustalenia sformułowane na podstawie wyników badania wskazują, że o ile solidarność międzynarodowa jest nadal żywa i obecna w Europie, o tyle osoby chcące działać na jej rzecz napotykają wiele trudności wynikających z okoliczności i natury poszczególnych problemów.

Podsumowanie głównych ustaleń

Solidarność pozostaje silna na poziomie państwowym i ponadnarodowym

Znacząca większość respondentów biorących udział w badaniu wyraziła poparcie dla zapewnienia przez Unię Europejską pomocy rozwojowej na rzecz państw spoza UE oraz prowadzenia publicznej polityki redystrybucji, wyrażając przy tym zdanie, zgodnie z którym zmniejszenie nierówności dochodowej stanowi ważny cel. Większość respondentów potwierdziła również własny udział we wcześniejszych inicjatywach solidarnościowych

realizowanych w swoich państwach i wyraziła chęć aktywnego zwalczania nierówności.

Solidarność wśród Europejczyków nie ma tego samego poziomu wsparcia

Wsparcie solidarności fiskalnej w kontekście długu publicznego zaciągniętego u innych państw UE było silniejsze niż sprzeciwy wyrażane względem przedmiotowych działań solidarnościowych, jednak istnieją podziały pomiędzy obywatelami różnych państw. Liczba respondentów, którzy wsparli swój rząd, przekazując dodatkowe środki na unijne wsparcie uchodźców, była mniejsza niż tych, którzy wyrazili swój sprzeciw względem takich działań; także liczba respondentów, którzy zgłosili chęć podjęcia działań solidarnościowych w sprawie innych państw członkowskich UE, była mniejsza od liczby respondentów, którzy zamiast tego woleli skoncentrować się na sprawach dotyczących ich własnych państw.

Solidarność jest warunkowa

Wyniki badania pokazują, że Europejczycy postrzegają solidarność raczej jako wymianę niż jako bezwarunkowy gest dobrej woli. Respondenci woleli wspierać jedynie te państwa, które również zapewniały pomoc. W przypadku emigrantów trend ten znalazł swoje odzwierciedlenie w chęci zapewniania ochrony socjalnej jedynie tym osobom, które pracowały i płaciły podatki lub uzyskały obywatelstwo.

Wsparcie członkostwa UE jest niepewne

Mimo że większość respondentów z państw ujętych w badaniu stwierdziła, że pozostanie

poza UE miałyby negatywne konsekwencje dla warunków pracy i zatrudnienia, ponad dwóch na pięciu respondentów wyraziło się pozytywnie lub obojętnie na temat wpływu na pracę i zatrudnienie sytuacji, gdyby ich państwo było poza UE. Gdyby referendum zostało przeprowadzone w dniu, w którym zadawaliśmy to pytanie, większość respondentów z Grecji głosowałoby za opuszczeniem UE, a większość Szwajcarów — przeciwko dołączeniu do UE. Poczucie przynależności do UE jest słabe — jest wymieniane przez respondentów dopiero po przynależności do hrabstw, regionów i miast.

Solidarność względem osób podejmujących decyzję o emigracji innej niż zarobkowa oraz uchodźców jest słaba

O ile większość zapytanych osób wyraziło akceptację migracji zarobkowej na terenach UE, wsparcie dla innych rodzajów migracji niż zarobkowa i migracji spoza UE było mniejsze — blisko co drugi zapytany sugerował wprowadzenie ograniczeń i zakazów odnoszących się do migracji spoza UE. Niewielu respondentów wyraziło chęć przyjęcia większej liczby uchodźców z Syrii; większość zasugerowała utrzymanie bieżących zobowiązań lub zmniejszenie liczby uchodźców, jacy mieliby zostać przyjęci.

Kontekst jest ważny.

Wyniki uzyskane na podstawie kilku pytań zadanych w ramach badania różniły się w poszczególnych krajach. Poparcie dla finansowych działań solidarnościowych oraz działań, których zasięg wykraczał poza granice UE, było wyższe na południu UE, w krajach, których mieszkańcy nie mają poczucia, jakoby przynależność do UE niosła za sobą korzyści, natomiast poparcie dla UE było wyższe w Niemczech, Danii i Polsce; Francja i Wielka Brytania plasowały się pośrodku.

Interpretacje

Z wyników badania można wyciągnąć kilka wniosków przydatnych przy formułowaniu założeń polityki.

Mechanizmy solidarności

Istnieją możliwości utrzymywania lub zwiększania skuteczności mechanizmów solidarnościowych na poziomie państwowym, ponieważ zmniejszenie nierówności wśród obywateli miało silne poparcie we wszystkich państwach ujętych w badaniu.

Dofinansowania z UE

Mimo że zdania w sprawie poparcia idei gromadzenia środków na poziomie UE w celu zmniejszenia zadłużenia oraz sprzeciwu wobec takiego działania były stosunkowo równo podzielone, znaczna liczba osób (29%) pozostawała niezdecydowana i tylko 12% wyrażało silny sprzeciw, co daje możliwości zwiększenia zaangażowania.

Członkostwo w UE

Mimo że w niektórych państwach poparcie dla kwestii członkostwa w UE jest słabe, pozytywnym wnioskiem, na którym można bazować, jest fakt, że zasadniczo Europejczycy uznają, że dobrze jest należeć do UE, nawet jeśli — jak twierdzą — nie niesie to za sobą korzyści finansowych.

Uchodźcy

Liczba Europejczyków, którzy sprzeciwiają się zapewnianiu wsparcia finansowego na poziomie UE na rzecz uchodźców jest większa niż liczba osób opowiadających się za tym pomysłem, jednak 1 na 4 osoby jest niezdecydowana, a zatem można próbować ją przekonać.

Choć liczba osób, które są przeciwne przyjęciu większej liczby Syryjczyków, jest duża, to osoby bardziej przywiązane do idei UE są

skłonne zgodzić się na ich przyjazd i twierdzą, że oba stanowiska mogą do pewnego stopnia funkcjonować równolegle.

Migracja

Poparcie dla migracji jest ściśle związane z możliwościami zatrudnienia w UE, zarówno dla obywateli UE, jak i osób spoza UE, dlatego też środki polityczne sprzyjające zatrudnieniu i redystrybucji społecznej mogą z dużą dozą prawdopodobieństwa prowadzić do większej akceptacji emigracji.

Główne ustalenia

Wyniki dotyczące europejskiej solidarności wskazują, że nadal jest ona silna. Znakomita większość Europejczyków popiera pomoc w rozwoju (62%). Niewielu z nich uważa, że nie jest to priorytet (14%) (patrz Tabela 1). Ponad połowa Europejczyków wykazało swój udział w działaniach mających na celu wsparcie praw osób w swoim własnym kraju, a około jedna trzecia — wsparcie dla innych obywateli UE i osób zamieszkałych poza UE (patrz Tabela 2). 68% osób wierzy w konieczność eliminowania dużych nierówności dzielących obywateli — niewielu (9,3%) uważa, że nie jest to ważne (patrz Tabela 3).

Poparcie dla stanowiska, zgodnie z którym środki UE (tzw. pakiety ratunkowe) mają być wykorzystywane jako wsparcie innych państw członkowskich mających trudności ze spłatą zadłużenia, daje bardziej skomplikowany obraz. Mimo że Europejczycy wyrażają zasadniczo większe poparcie tej idei aniżeli sprzeciw względem niej (odpowiednio 41% i 30%), gotowość społeczna do wsparcia państw zadłużonych jest często słabsza w Europie Północnej niż Południowej i — co może okazać się zaskoczeniem — prawie tak słabe w Danii i Wielkiej Brytanii, które nie mają udziału w unijnych pakietach ratunkowych, jak w Niemczech, które mają w nich swój udział (patrz Tabela 4, Rysunek 1).

Respondenci poproszeni o wskazanie argumentów, które w największym stopniu przemawiają za przekazywaniem lub nieprzekazywaniem pomocy finansowej innym państwom członkowskim UE, argumenty moralne i dotyczące własnej korzyści wydawały się mniej przekonujące od tych, zgodnie z którymi w pewnym momencie każde państwo członkowskie może potrzebować pomocy (44%) i że pieniądze nie powinny być przyznawane państwom, które nieumiejętnie zarządzają pieniędzmi (35%) (Tabela 6).

Jeśli chodzi o udzielenie przez UE wsparcia finansowego na rzecz uchodźców, wyraźnie widać, że Europejczyków trzeba dłużej przekonywać — 35% respondentów wspiera takie działania, natomiast 39% wyraża sprzeciw wobec takiego działania (Tabela 5). Analogicznie Europejczycy nie są przekonani co do idei zapewniania ochrony socjalnej migrantom — 42% twierdzi, że ten rodzaj pomocy powinien być przekazywany dopiero po przepracowaniu przez potencjalnego beneficjenta świadczeń jednego roku, podczas którego osoba taka płaciłaby już podatki; 30% respondentów twierdzi, że pomoc taka powinna być oferowana jedynie osobom, które nabeżdą obywatelstwo danego kraju (Tabela 7).

Europejska solidarność — obserwacje nietypowe

Wyniki badania pokazują, że w kilku obszarach związanych z solidarnością respondenci z różnych państw odbiegają od średniej europejskiej, co oznacza, że zmiany w polityce muszą być dostosowywane bardziej indywidualnie. Dotyczy to zwłaszcza następujących kwestii:

- wspieranie pomocy na rzecz rozwoju, które w Polsce utrzymuje się na niższym poziomie niż średnia wartość w UE — 21% respondentów nie uważa, aby pomoc ta była bardzo ważna lub w ogóle istotna;
- w Danii przykładem się do polityki redystrybucji społecznej mniejszą wagę niż wynosi wartość średnia w UE — 49% pytanych osób uważa ją za dość ważną lub bardzo ważną,

a jedynie nieco ponad 19% osób uważa, że nie jest ona bardzo ważna lub że nie jest ona w ogóle istotna;

- gromadzenie środków UE w celu umożliwienia wsparcia państw członkowskich UE zmagających się z zadłużeniem cieszy się w Grecji, Włoszech i Polsce poparciem przekraczającym wartości średnie, wyższym niż w innych państwach objętych badaniem.

Członkostwo i poczucie przynależności do UE

Na pytania dotyczące członkostwa w UE udzielano bardzo różnych odpowiedzi, w zależności od zadanego pytania i narodowości pytanej osoby.

Na jedno z najważniejszych pytań — o to, czy członkostwo w UE wpływa pozytywnie na pracę i zatrudnienie — przeważająca część respondentów odpowiedziała, że wpływa ono pozytywnie (41%), jednak sporo osób (43%) wykazało stanowisko neutralne lub wyraziło zdanie, że członkostwo w UE ma negatywny wpływ na pracę i zatrudnienie (Tabela 8).

Pomimo tych ustaleń warto zwrócić uwagę na fakt, że większość respondentów z Danii, Francji, Niemiec, Włoch i Polski w przypadku przeprowadzenia referendum mimo wszystko głosowałyby za pozostaniem w UE. Nie jest dużą niespodzianką, że znakomita większość Szwajcarów nie chciałaby wstąpić w szeregi UE, nieznaczna większość respondentów z Wielkiej Brytanii głosowałyby za opuszczeniem UE, a większość, bo aż 46% pytanym osób z Grecji (więcej niż w Wielkiej Brytanii, w której wskaźnik ten wyniósł 38%) głosowałyby za odejściem z UE (Tabela 9).

W sprawie Wielkiej Brytanii respondenci byli bardzo podzieleni co do tego, czy powinna ona pozostać członkiem UE (41,1% za pozostaniem a 41,7% za wyjściem). Poparcie dla utrzymania członkostwa Wielkiej Brytanii było szczególnie silne w Niemczech i Polsce, natomiast dla opuszczenia UE przez Wielką

Brytanię — we Francji, Grecji i Włoszech (Tabela 10).

W bardziej ogólnym ujęciu można zauważyć, że większość respondentów ze wszystkich państw UE łącznie z Wielką Brytanią, a za wyjątkiem Grecji, uważa członkostwo w UE za rzecz korzystną (Tabela 11), mimo że więcej respondentów z Francji i Włoch oraz Grecji, twierdzi, że ich kraje nie odniosły korzyści z członkostwa w UE, niż że tego rodzaju korzyść udało się im odnieść (Tabela 12).

W kwestii poczucia przynależności respondenci ze wszystkich państw objętych badaniem czyli się mniej — w większości przypadków znacznie mniej — związani z UE niż ze swoimi miastami, regionami czy krajami — często w większym stopniu niż Europejczykami czuli się obywatelami świata czy też częścią społeczności ludzkiej (Tabela 13).

Członkostwo w UE — obserwacje nietypowe

W odpowiedzi na wiele pytań dotyczących członkostwa w UE wyrażano mocno podzielone stanowiska, jak pokazano to powyżej. W obszarach, w których zaobserwowano wyższy poziom spójności, można było sformułować wiele obserwacji nietypowych:

- Grecja była jedynym państwem członkowskim, w którym więcej respondentów stwierdziło, że gdyby ich kraj nie należał do UE, wywarłoby to lepszy wpływ na pracę i zatrudnienie niż jego członkostwo;
- jest bardziej prawdopodobnie, że respondenci z Niemiec i Polski głosowałiby za pozostaniem w UE, a Grecja i Wielka Brytania — jak pokazano powyżej — są obecnie jedynymi państwami członkowskimi UE, które zagłosowałyby za odejściem;
- Szwajcaria w przypadku przeprowadzenia głosowania zdecydowanie wypowiedziałaby się za pozostaniem poza strukturami UE;
- Polska i Niemcy to również te państwa, w których większość respondentów prawdopodobnie stwierdziłaby, że Wielka Brytania

powinna pozostać w UE, natomiast Francja i Szwajcaria najprawdopodobniej opowiedziałyby się za opuszczeniem przez nią UE;

- w Grecji, Włoszech oraz — w mniejszym stopniu — we Francji wśród respondentów przeważa stanowisko, jakoby kraje te nie skorzystały z bycia członkiem UE.

Migracja

Europejczycy są w większości jednomyślni w swoich poglądach dotyczących migracji w ramach UE, przy czym istnieje pewne, choć dość ograniczone, poparcie dla bezwarunkowej migracji. Istnieje duże poparcie dla emigracji pod kątem pracy (46%), pewne poparcie dla nakładania ograniczeń dotyczących liczby migrujących osób (25%) oraz niezwykle niskie poparcie dla zakończenia swobodnego przepływu obywateli (5,5%) (Tabela 15). Wyniki są podobne w przypadku emigrantów spoza UE, przy czym w ich przypadku próg poparcia dla otwartych granic jest niższy (6,3%), a poparcie dla całkowitego zamknięcia granic wyższe (11%); zbliżona jest w ich przypadku również liczba zwolenników emigracji pod kątem pracy (37%) oraz zwolenników nakładania konkretnych ograniczeń dotyczących liczby przyjmowanych emigrantów (36%) (Tabela 16).

Wyniki badania poparcia dla przyjmowania uchodźców z terenów Syrii objętych wojną

wskazują, że większość osób uważa, że ich państwo powinno przyjmować mniej więcej tę samą liczbę (27%) uchodźców; 31% pytanym uważa, że powinni przyjmować ich mniej, a 12%, że więcej; 20% pytanym uważa, że uchodźcy nie powinni w ogóle być przyjmowani (Tabela 17, Rysunek 2).

Emigracja — obserwacje nietypowe

- Wśród respondentów z Grecji większość przekraczająca wartość średnią popiera emigrację wewnątrzspółnotową bez żadnych ograniczeń; za tym rozwiązaniem opowiadają się także respondenci z Francji, Szwajcarii oraz Wielkiej Brytanii, których liczba wynosi poniżej średniej;
- poparcie dla zmniejszenia liczby przyjmowanych uchodźców syryjskich przekraczało wartość średnią w Grecji i Niemczech, przy czym zbliżona liczba pytanym Niemców jest za utrzymaniem tego wskaźnika na dotychczasowym poziomie;
- poparcie dla idei zwiększenia liczby przyjmowanych syryjskich uchodźców jest zauważalne zwłaszcza w Danii i Wielkiej Brytanii; za nieprzyjmowaniem żadnych osób poszukujących azylu opowiadali się zwłaszcza respondenci w Polsce i we Francji (wskaźniki przekraczały wartości średnie).

Załącznik: Tabele i rysunki

Tabela 1: Unia Europejska przekazuje pomoc na rozwój w celu wsparcia niektórych państw poza UE w ich walce z biedą oraz w ich rozwoju. Jak Twoim zdaniem jest ważne pomaganie ludziom w krajach rozwijających się?

	Wcale nie jest ważne	Nie bardzo ważne	Niezdecydowany	Dość ważne	Bardzo ważne	Liczba łącznie
DK	4%	8%	26%	43%	19%	2183
FR	5%	9%	32%	38%	16%	2098
GER	3%	6%	18%	46%	28%	2064
GRE	6%	7%	21%	44%	22%	2061
IT	4%	7%	18%	46%	26%	2087
PL	5%	16%	35%	35%	8%	2119
UK	6%	9%	27%	37%	21%	2083
CH	3%	8%	20%	44%	25%	2221
łącznie	5%	9%	25%	42%	20%	16916

Tabela 2: Czy kiedykolwiek zaangażowałeś się w jedną z niżej wymienionych czynności, aby wesprzeć prawa ludzki/grup?

	Ludzi w swoim własnym państwie	Ludzi w innych państwach w UE	Ludzi w innych państwach spoza UE	Prawa osób niepełnosprawnych	Bezrobotnych	Uchodźców/osób ubiegających się o azyl	Liczba łącznie
DK	47%	23%	35%	44%	27%	30%	2183
FR	47%	25%	30%	50%	24%	20%	2098
GER	51%	31%	40%	52%	27%	34%	2064
GRE	62%	35%	36%	62%	58%	36%	2061
IT	47%	32%	33%	49%	36%	28%	2087
PL	59%	35%	37%	65%	40%	27%	2119
UK	38%	19%	25%	35%	19%	22%	2221
CH	59%	34%	45%	67%	33%	33%	2083
łącznie	51%	29%	35%	53%	33%	29%	16916

*co najmniej jedno z poniższych zostało wymienione: protest, dar w postaci pieniędzy lub czasu, towary zakupione lub bojkotowane, członkostwo pasywne lub aktywne

Tabela 3: Eliminowanie dużych nierówności w dochodzie pomiędzy obywatelami

	Wcale nie jest ważne	Nie bardzo ważne	Niezdecydowany	Dość ważne	Bardzo ważne	Liczba łącznie
DK	5,4%	12,7%	33,1%	32,8%	16%	2183
FR	2,4%	5,8%	20,3%	37,5%	34%	2098
GER	2%	6,2%	22,8%	39,3%	29,7%	2064
GRE	1,8%	3,5%	16,7%	35,1%	42,9%	2061
IT	1,4%	3%	14,9%	40%	40,7%	2087
PL	2,6%	5,4%	21,7%	36,5%	33,8%	2119
UK	3,6%	6,7%	28,5%	35,8%	25,4%	2083
CH	3,2%	7,9%	22,3%	38,9%	27,7%	2221
łącznie	2,8%	6,5%	22,6%	37,00%	31,1%	16916

Tabela 4: UE obecnie gromadzi środki, aby pomóc państwom UE mającym trudności w spłacie swojego zadłużenia. W jakim stopniu zgadzasz się lub nie zgadzasz się z tą metodą?

	Stanowczo się nie zgadzam	Nie zgadzam się	Niezdecydowany	Zgadzam się	Zdecydowanie zgadzam się	Liczba łącznie
DK	14%	24%	34%	23%	5%	1939
FR	15%	19%	30%	28%	8%	1903
GER	15%	26%	25%	27%	6%	1914
GRE	7%	4%	24%	38%	26%	1975
IT	5%	11%	18%	47%	19%	1928
PL	8%	12%	42%	33%	6%	1938
UK	18%	23%	25%	27%	7%	1861
CH	14%	22%	31%	28%	5%	1992
łącznie	12%	18%	29%	31%	10%	15455

Tabela 5: Czy wsparłbyś lub sprzeciwiłbyś się, gdyby rząd Twojego państwa zaoferował wsparcie finansowe Unii Europejskiej w celu pomocy uchodźcom?

	Zdecydowanie sprzeciwiłbym się	Sprzeciwiłbym się w pewnym stopniu	Niezdecydowany	Poparłbym w pewnym stopniu	Zdecydowanie poparłbym	Liczba łącznie
DK	16%	17%	25%	27%	14%	2183
FR	26%	19%	29%	21%	5%	2098
GER	12%	17%	24%	35%	12%	2064
GRE	24%	15%	23%	31%	8%	2061
IT	21%	25%	28%	23%	4%	2087
PL	18%	19%	33%	24%	5%	2119
UK	20%	18%	27%	26%	10%	2221
CH	21%	25%	20%	28%	6%	2083
łącznie	20%	19%	26%	27%	8%	16916

Tabela 6: Jest wiele powodów, aby opowiedzieć się za lub przeciw pomocy finansowej dla państw UE w kłopotach. Które z poniższych najlepiej odzwierciedla Twoje uczucia? Można wybrać kilka odpowiedzi

	DK	FR	GER	GR	IT	PL	UK	CH	łącznie
Pomoc finansowa ma również korzystne efekty dla mojego własnego państwa	20%	13%	15%	19%	16%	24%	15%	13%	17%
To nasz moralny obowiązek pomagać innym państwom członkowskim, które są w potrzebie	18%	16%	21%	27%	20%	20%	17%	15%	19%
państwa członkowskie powinny pomagać sobie wzajemnie, ponieważ w pewnym momencie każde państwo może potrzebować pomocy	33%	37%	45%	59%	52%	49%	31%	42%	44%
pomoc finansowa nie powinna być udzielana państwom, które nieumiejętnie do tej pory zarządzały pieniędzmi	40%	37%	40%	22%	26%	38%	42%	38%	35%
Nie wiem	19%	17%	9%	8%	13%	11%	16%	12%	13%
Liczba łącznie	2183	2098	2064	2061	2087	2119	2083	2221	16916

Tabela 7: Kiedy emigranci powinni uzyskać prawa do świadczeń socjalnych oraz usług, jak obywatele?

	Natychmiast po przyjeź- dzie	Po 1 roku zamieszka- nia (1 roku pracy lub nie)	Po 1 roku pracy i płaćenia podatków	Po uzyskaniu obywatel- stwa	Nigdy	Liczba łącz- nie
DK	7%	9%	37%	36%	11%	2183
FR	5%	9%	41%	26%	18%	2098
GER	9%	13%	46%	24%	7%	2064
GRE	8%	8%	34%	35%	15%	2061
IT	8%	7%	38%	36%	12%	2087
PL	7%	8%	43%	32%	10%	2119
UK	6%	8%	46%	27%	14%	2083
CH	6%	9%	52%	23%	10%	2221
Łącz- nie	7%	9%	42%	30%	12%	16916

Tabela 8: Skutek dla stanowiska pracy i zatrudnienia, jeśli państwo było „poza” UE (w %)

	Byłby dobry	Byłby zły	Bez różnicy	Nie wiem
Dania	16,2	37,8	21,7	24,3
Francja	23,8	27,6	27,8	20,8
Niemcy	14,4	43,7	26,5	15,4
Grecja	38,4	31,2	16,5	14,0
Włochy	25,9	35,4	21,9	16,8
Polska	10,6	52,1	18,1	19,2
Szwajcaria	11,3*	49,6*	25*	14,1*
UK	26,5	33	24,3	16,1
Łącznie	20,8	38,9	22,7	17,6

*w Szwajcarii zapytaliśmy, jeśli państwo byłoby ** UE

Tabela 9: Gdyby odbyło się referendum w sprawie członkostwa Twojego państwa w UE, jak zagłosowałbyś? (w %)

	Pozostać *zostać członkiem	Wyjść *pozostać poza UE	Nie głosowałbym	Nie wiem
Dania	47,6	32,1	4,2	16,1
Francja	42,7	30,3	7,6	19,4
Niemcy	61,3	23,5	6,0	9,3
Grecja	37,7	46,3	7,9	8,1
Włochy	43,1	36,1	6,4	14,5
Polska	64,0	14,8	7,8	13,4
Szwajcaria*	10,5*	74,3*	5,7*	9,5*
UK	44,3	45,2	3,7	6,8
łącznie	48,7	32,6	6,2	12,6

*w Szwajcarii zapytaliśmy o wstąpienie do UE.

Tabela 10: Czy UK powinna pozostać członkiem czy opuścić UE? (w %)

	Pozostać	Opuścić	Nie wiem
Dania	45,1	34,5	20,4
Francja	30,3	46,6	23,1
Niemcy	51,7	35,7	12,6
Grecja	32,2	51,7	16,1
Włochy	39,8	43,2	17
Polska	59	19,5	21,5
Szwajcaria	26,3	55,1	18,7
UK	45,3	47,1	7,6
łącznie	41,1	41,7	17,2

Tabela 11: Ogólnie rzecz ujmując, według Ciebie członkostwo Twojego państwa w Unii Europejskiej jest...? (w %)

	Dobrą rzeczą	Złą rzeczą	Ani dobre ani złe	Nie wiem
Dania	38,9	25,3	26,3	9,6
Francja	34,4	26,5	29,8	9,3
Niemcy	53,3	15,6	26,6	4,5
Grecja	30,7	34	31,1	4,2
Włochy	35,8	30,6	26,4	7,2
Polska	62,7	9,2	20,9	7,2
Szwajcaria*	8,0*	67,6*	18,1*	6,3*
UK	40,3	35,4	18	6,4
łącznie	37,8	30,8	24,6	6,9

*w Szwajcarii zapytaliśmy o wstąpienie do UE.(wstąpienie do UE byłoby...)/TransSOL (Horizon2020, GA, nr 649435)

Tabela 12: Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedziałbyś, że Twoje państwo w sumie odniosło korzyści czy nie z bycia członkiem Unii Europejskiej? (w %)

	Odniosło korzyści	Nie odniosło korzyści	Nie wiem
Dania	48,6	29,8	21,7
Francja	36,2	37,6	26,2
Niemcy	58,5	27,4	14,2
Grecja	37,2	53,1	9,6
Włochy	28,2	52,7	19,1
Polska	70,9	14,3	14,8
Szwajcaria*	70,3*	13,4*	16,3*
UK	43,7	37	19,3
łącznie	49,4	32,9	17,7

*w Szwajcarii zapytaliśmy, czy państwo odniosło korzyści czy nie z NIE bycia członkiem Unii Europejskiej/TransSOL (Horizon2020, GA, nr 649435)

Tabela 13: Proszę powiedzieć, jak bardzo przywiązany czujesz się do ...? (w %, dosyć i bardzo przywiązany)

	Unia Europejska	świat/ ludzie	państwo	region	miasto
DK	33,4	64,1	90,8	62,2	80,3
FR	47,1	72,7	88,6	80,5	79
GER	53,3	69	83,7	79,1	82,1
GRE	32,3	73,8	90,5	85	85
IT	49,1	73,4	78,1	80,2	82,3
PL	65,8	79,9	89,8	87,8	87,6
CH	28,1	74,6	89,1	84,0	81,1
UK	40,1	67,7	82,5	75,8	79,7
łącznie	43,5	71,9	86,7	79,3	82,1

Tabela 14: Solidarność i przywiązanie do UE (w %)

Zgoda, aby ze zgromadzonych środków pomagać zadłużonym państwom (patrz: Tabela 4)	Przywiązani do UE
Stanowczo się nie zgadzam	18,2
Nie zgadzam się	31,2
Niezdecydowany	43,5
Zgadzam się	59
Zdecydowanie zgadzam się	58,7
Nie wiem	30,6
łącznie	43,5

Tabela 15: Dla każdej z następujących grup, jakie środki według Ciebie rząd powinien podjąć? Ludzie z Unii Europejskiej przybywający do ***PAŃSTWA*** w celu pracy? (w %)

	Pozwolić przyjechać wszystkim, którzy chcą	Pozwolić przyjechać ludziom, o ile będzie praca, którą będą umieli wykonywać	Ściśle ograniczyć liczbę, która może przyjechać	Zabrania przyjazdu tutaj ludziom z tych państw	Nie wiem
DK	14,6	52,1	18,9	3,8	10,7
FR	13	42,2	25,1	8,1	11,6
GER	16,3	46,2	26,1	4,8	6,7
GRE	22	44,7	23	4,2	6,1
IT	16,7	48,5	20,7	5,7	8,3
PL	20	44,2	19,1	5,3	11,5
CH	7,2	46,4	36,8	4,2	5,4
UK	9,7	41,2	31,8	8	9,4
łącznie	14,9	45,7	25,2	5,5	8,7

Tabela 16: Dla każdej z następujących grup, jakie środki według Ciebie rząd powinien podjąć? Ludzie spoza Unii Europejskiej przybywający do ***PAŃSTWA*** w celu pracy? (w %)

	Pozwolić przyjechać wszystkim, którzy chcą	Pozwolić przyjechać ludziom, o ile będzie praca, którą będą umieli wykonywać	Ściśle ograniczyć liczbę, która może przyjechać	Zabrania przyjazdu tutaj ludziom z tych państw	Nie wiem
DK	5,6	40,3	31,8	10,7	11,6
FR	6,2	32,8	34,3	14,5	12,2
GER	7	32,1	40,3	12,3	8,3
GRE	7,8	38	37,2	11,1	5,9
IT	8	46,6	27,4	9,3	8,8
PL	6,2	34,8	33,7	11,9	13,4
CH	4,5	35,3	45,1	9,2	5,8
UK	5,3	37	37,2	10,5	10
łącznie	6,3	37,1	35,9	11,2	9,5

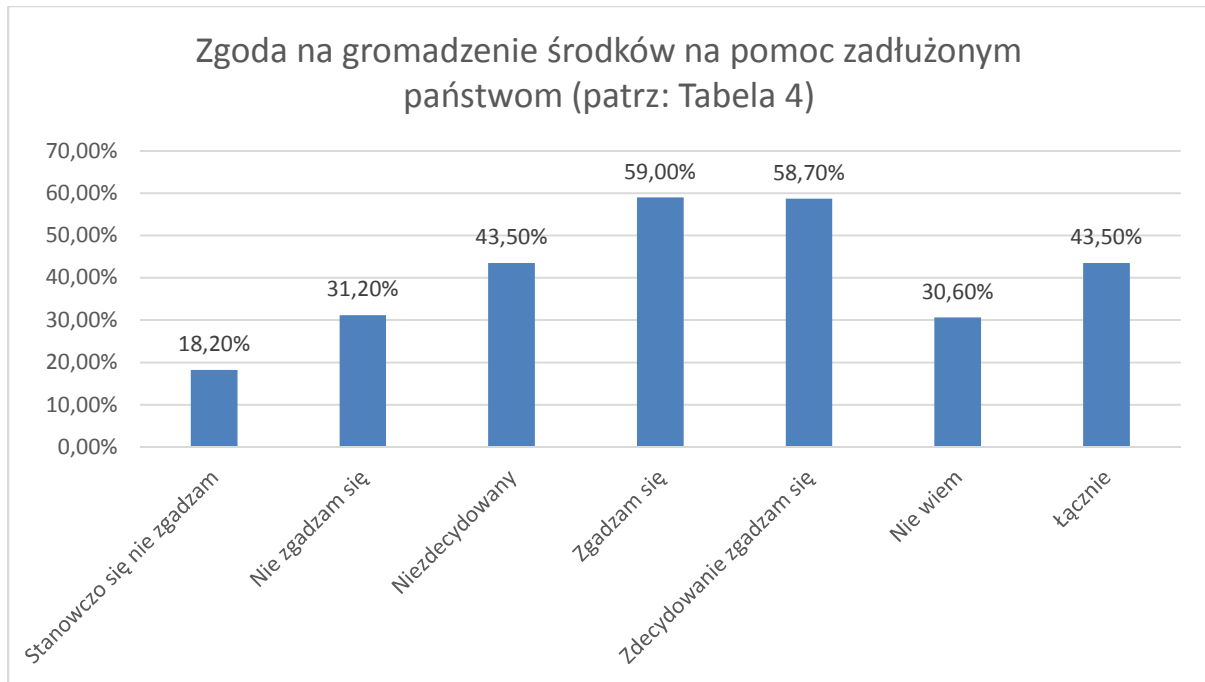
Tabela 17: W jaki sposób według Ciebie Twoje państwo powinno zająć się uchodźcami uciekającymi przed wojną w Syrii? (w %)

	Wpuszczać większą liczbę	Utrzymać liczbę w podobnej wielkości	Wpuszczać mniejszą liczbę	Nie powinno nikogo wpusz- czać	Nie wiem
DK	17,1	29	27	16,8	10,1
FR	10	21,1	29,8	25	14,1
GER	9,3	35,8	37	12,7	5,3
GRE	8,6	18,9	49,5	16,9	6,1
IT	8,7	23,4	34,8	22	11,1
PL	9,2	24,5	15,8	36,3	14,2
CH	15,6	38	27,3	12,2	7
UK	18,1	24,9	24,8	20	12,3
łącznie	12,1	27	30,6	20,2	10

Tabela 18: Solidarność z syryjskimi uchodźcami i przywiązanie do UE (w %)

Co powinno zostać wykonane w związku z uchodźcami uciekającymi przed wojną w Syrii (patrz: Tabela 17).	Przywiązani do UE
Wpuszczać większą liczbę	61
Utrzymać liczbę w podobnej wielkości	53,6
Wpuszczać mniejszą liczbę	38,9
Nie powinno nikogo wpuszczać	29,1
Nie wiem	38,6
łącznie	43,5

Rysunek 1: Solidarność i przywiązanie do UE

Rysunek 2: Solidarność z syryjskimi uchodźcami i przywiązanie do UE

